

"Bästa mässan hittills!"

Glada utställare gav högt betyg

2 350 besökare kom till Clean & Facility-mässan i Kista och de dryga 60 utställarna var väldigt nöjda. Vissa tyckte till och med att det var den bästa mässan hittills. Inget dåligt betyg.

DE FLESTA UTSTÄLLARNA hade fullt upp under hela den första mässdagen och bra tryck även under dag två. Inte konstigt när besökarantalet låg ett bra stycke över 2 000 personer. Det är klart mer än förra årets mässa i Jönköping som hade 1 904 besökare och ansågs vara bästa mässan hittills.

Många besökare uttryckte också glädje över att det var så bra variation på utställarna, inte minst att det fanns flera som sålde olika former av rengörande vatten.

– Det är bra. Vatten kommer ju mer och mer och här kan man gå runt och faktiskt jämföra

de olika vattnen och höra leverantörernas argument, sa till exempel Paul Thörnqvist, verksamhetschef för lokalvärden inom Torsås Bostads & Fastighets AB.

Men vatten var långt ifrån det enda som gav besökarna möjlighet till jämförelser. Arbetskläder kunde man också hitta i flera montrar, liksom robotar.

Nedan följer bilder och kommentarer från några av utställarna.

MARIANNE OVESEN

Så sys en Vikan-mopp

I Vikans monter satt företagets produktutvecklare Katrin Gajowson och sydde moppar, vilket drog stor publik.

– Vi tycker det är roligt att visa att våra moppar faktiskt sys för hand och inte i någon automatiserad massproduktion på andra sidan jorden. De sys i Pöltsamma i Estland, sa hon.

Monterbesökarna fick också veta att Vikans moppar släpper ifrån sig betydligt mindre mikroplast än de flesta andra moppar. Det har det ackrediterade testlaboratoriet för textilier och städskem, Weber & Leucht, kommit fram till efter att ha testat 103 moppar och dukar av olika fabrikat. Vikans moppar efterlämnade 80-600 mg mikroplast/kvm. 60 procent av de testade produkterna efterlämnade mer än 1 700 mg/kvm och 24 procent låg i spannet 600-1 700 mg/kvm.

Batteridrift i fokus

I Kärchers monter fanns den här gången inte en enda kombiskur eller några andra stora maskiner att beskåda. Ronnie Mareskär, distriktsansvarig på Kärcher, (bilden) sade att företaget i år valt att fokusera på nyheter och produktutveckling inom segmentet för mindre, batteridrivna städmaskiner.

Nya effektiva batterier ger proffsdammsugare längre drifttid än vad man varit van vid. Samtidigt väger den nya generationens batterier mindre än förr. Således en

ny öppning för städbolag som tycker att batteridrift har praktiska fördelar men där man hittills ändå har avstått på grund av förhållandevis korta drifttider.

Nyligen lanserades batteridrivna torrdammsugaren T 9/1 Bp som presenteras som en kraftfull, tyst och slagtålig maskin med massor av tillbehör. Ett högpresterande litiumjonbatteri ger initialt en drifttid på 26 minuter, men 43 minuter i det Kärcher kallar "ecoeficiency-läge".

BO LENNHOLM

Högeffektivt alkaliskt vatten

PT Professional slog ett extra slag för städ- och rengöring med en viss sorts högeffektivt alkaliskt vatten kallat Z-Water. I sak handlar det om vanligt kranvatten som filterats i flera led. Efter tillsats av en liten mängd kaliumkarbonat, följt av elektrolys, får man ett joniserat alkaliskt vatten med pH-värde upp till häpnadsväckande 13,1. Det höga pH-värdet ger en rengöringseffekt som uppges slå det mesta både när det gäller effektivitet och snabbhet. Enligt PT Professional ersätter Z-Water alla vanliga rengöringsmedel för daglig städning såsom allrengöring för fasta ytor, fönsterputs samt rengöringsmedel för sanitetsutrymmen.

BO LENNHOLM

ENKÅT

Vad letar du efter på mässan och vad tycker du om den?

Marina Persson, Ludvika kommun

Trevligt att vandra runt här på mässan. Mycket att titta på och för vår del har vi lite extra intresse för nyheter om och utbud av moppar. Vi har också kikat på en kombimaskin som vi överväger att köpa in.

Mats Lindell Reach

Fastighetservice, Jönköping

På vår firma jobbar vi mycket med fönsterputs så jag har kollat in en del produkter inom det segmentet. Intressant utveckling på gång, till exempel den nya möjligheten att arbeta med rent vatten utan kemikalietillsats.

Ida-Maria Tjäder Itri Service, Kista

Bra mässa med brett utbud. Vi tittar på lite av varje och försöker hitta intressanta nyheter och innovationer. Viktigt att ha koll på marknaden. Vårt mål är att alltid köpa in och använda det bästa som erbjuds.

Spray som renar handtag

Cleanhandle är ett bara fyra månader gammalt företag med en enda produkt, en apparat för desinficering av dörrhandtag. Efter att handtaget tryckts ner får det en bakteriedödande dusch. Enligt Max-Michel Kolijn, vars pappa kom på idén, dödar sprayen 90 procent av de vanligaste bakterierna.

Företagets vd Anders Elf berättade att deras produkt är ett enkelt sätt att minska smittöverföring och sjukskrivningar.

Det handlar om en behållare som innehåller en liten sprayburk med desinfektionsmedel. Behållaren fästs på dörren och sprayen aktiveras efter att handtaget tryckts ner.

Hon vill bara ha gröna produkter

I Kritzits monter stod företagets grundare Kristina Kasimir som också driver städföretaget Green Cleaning Glada Huddik. Hon sa att hon fram till i våras haft svårt att hitta bra, miljövänliga produkter.

– Men på InterClean i Amsterdam hittade jag vad jag letat efter, städkem baserat på probiotikabakterier. De är framtagna i ett laboratorium i Spanien och ordentligt testade så man vet att de både är miljövänliga och effektiva, hävdade hon.

Hon visade också redskap och mikroduk som hon sa dammar mindre och är effektivare.

Populärt med avjoniserat vatten

Eurowater är egentligen ett företag specialiserat på industriell vattenrening. På mässan visade de dock ett avjoniserat vatten för städmarknaden.

– Vi har sett att det finns ett stort intresse, konstaterade försäljningsansvarige Niclas Winge.

När Rent kom till montern hade de besök av Benita Åkerback från Norrtälje kommun, som verkligen gillar att städa med rengörande vatten.

– Vi testar ett annat vatten just nu och jag tycker det fungerar jättebra. Det blir ingen hinna på speglar och glasrutor. Smuts fäster heller inte så lätt på de ytor vi rengjort med vatten, intygade hon.

Cleanhouse går som tåget

Cleanhouse produktnyhet för mässan var en svanenmärkt kemserie och fönsterputs. Men företagets affärsutvecklare Anette Pehrsson berättade att de egentligen har helt andra nyheter.

– Vi öppnar en ny butik i Linköping och planerar en butik i Göteborg under första kvartalet nästa år. Nu blir vi en komplett leverantör med service och allt, i alla butiker. Vi växer snabbt nu, som X2000.

Hon berättade också att Cleanhouse just skrivit avtal med klädföretaget Wear at Work.

– De har lite roligare kläder som nu även går att köpa via oss, sa Anette Pehrsson.

De här var också med på mässan

Många huvuden samsades på mässan. Ett av dem tillhörde Diverseys Michael Johnsson, som verkligen levde och rörde på sig under mässan. Andra hade inte samma förmåga...

En mässbesökare provar en av Hakos kombimaskiner och får goda råd av försäljaren.

Hela Vikurgänget var förstås på plats. Från vänster: Stefan Johnsson, Cecilia Rahmberg, David Samuelsson och Heli Autio.

Sara Lindberg från Friska Arbetsplatser samtalar med Städbranschen Sveriges Carina Boman Helgesson.

Boragos Kalle Henriksson höll ett seminarium tillsammans med kollegan Christian Dolk om företagets digitala läroplattform, Städakademin.

Vileda Professional kammade som tidigare nämnts hem Städbranschen Sveriges utmärkelse Årets Miljöföretag och festade med bubbel och snacks.

Städ Materiel Bolagets vd och ägare Hamid Rashid visar en av företagets två nya, egna produkter. Den här är för borttagning av fläckar på textilier.
– Inget av våra kem är testat på djur men allt är allergitestat, intygade han. Men mest stolt är han över företagets pappersprodukter och att han lyckats hålla priserna nere.

De vann Fönsterputs-SM

Jimmy Ström, Tommys Fönsterputs AB i Stockholm, blev svensk mästare i fönsterputs. Han putsade de tre tävlingsfönstren i storleken 114x102 centimeter snabbare och noggrannare än någon annan.

Text & Foto: **MARIANNE OVESEN**

41 TÄVLANDE STÄLLDE upp i SM i Fönsterputs som hölls i Kistamässan den 3 oktober i samband med Clean & Facility.

Enligt VM-vinnaren från 2016 och tillika bronsmedaljören i detta SM, Ivan Pleinadius som äger Putsarkungen i Västerås, ställer inte alla lika många upp i VM som i SM.

– Här är konkurrensen tuffare och det är jättekul. Jag tycker flera duktiga svenska fönsterputsare borde delta i VM, så han när han tagit emot bronskrapan och blommor för den tredjeplacering finaltiden 17,00 sekunder gav honom.

Jimmy Ström, delägare i Tommys Fönsterputs i Stockholm, tog hem guldskrapan med tiden 15,13 sekunder, vilket var 44 hundraedelar bättre än tvåan, Mikael Olsson, som knep andraplatsen med tiden 15,57 sekunder.

Mikael Olsson för övrigt vann SM för två år sedan, liksom för fyra och sex år sedan.

Här är de tre på pallplats: Från vänster: Silvermedaljören Mikael Olsson, guldmedaljören Jimmy Ström och bronsmedaljören Ivan Pleinadius.

Jimmy Ström från Tommys Fönsterputs putsade hem segern i Fönsterputs-SM.

”Jag vill vara bäst”

I SM FÖR två år sedan kom Jimmy Ström fyra och missade precis medaljplats.

– Jag var ruskigt besviken då, så under de här två åren har jag tränat på det jag gjorde fel.

Och det lyckades du med för nu hamnade du inte bara på pallen, utan högst upp. Grattis, hur känns det?

– Superkul. Jag är jättestolt och glad, jag ville verkligen vinna.

Före båda kvaltävlingarna gick Jimmy längs de tre uppställda fönstren och kollade att ingen fukt från den tidigare tävlande fanns kvar.

Varför gjorde du det?

– Jag ville bara se att allt gick

korrekt till, säger han och med skärpa i rösten.

Jimmy Ström har putsat fönster i 19 år och är idag delägare i Tommys Fönsterputs och arbetsledare för företagets tio anställda fönsterputsarna.

Gillar du ditt jobb?

– Ja, det är superkul att vara fönsterputsare.

Vad betyder det att du nu vunnit SM?

– För mig själv betyder det väldigt mycket eftersom jag jobbat för det här och vill vara bäst. Men vi kommer naturligtvis att använda det i vår marknadsföring också. På våra pikétröjor till exempel.

I år bjöd 16 Drop in-seminarier på kunskaper om allt från städ-utbildning till karriärmöjligheter, hygien och hållbarhet. Nedan berättar vi om några av seminarierna.

Text & Foto:

MARIANNE OVESEN
och **BO LENNHOLM**

Publiken strömmade in och ut från Drop in-seminarierna under båda mässtdagarna.

Forskarens råd – byt spray mot skum

En seminariehållare som drog fullt hus var forskaren Karin Lovén som berättade hur sprayade rengöringsmedel påverkar inandningsluften.

Karin Lovén drog fullt hus.

Karin Lovén är doktorand vid Lunds Tekniska Högskola och tillsammans med Arbets- och Miljömedicin i Lund har hon under tre års tid testat hur sprayade och skummade rengöringsmedel påverkar lokalvårdare. Sprayat vatten har också ingått i testerna.

Läkarna och sjuksköterskorna som mätt de deltagande lokalvårdarnas ögon, nässlemhinnor och andning, före och efter att de städade med de olika rengöringsmedlen (se rapport i Rent nr 1 2017), är ännu inte klara med sina analyser.

Än så länge är det bara Karin Lovéns del, det vill säga själva luftmätningen med data om hur mycket partiklar och gaser som finns i luften efter städning med spray, skum och vatten. Det är ju den luften städaren andas in.

– Ett av de mest intressanta resultaten är att om man bara byter från spray- till skummunstycke på flaskorna, så minskar luftkoncentrationen av både partiklar och gaser, sa Karin Lovén.

Vad är partiklar för någonting?

– Det är restkemikalier som inte förångas till gas. Exakt vad de innehåller vet jag inte om vi kommer att titta på.

Hennes tips till alla som har städning som yrke är att överväga hur mycket kem man behöver. Och måste man ha kem, bör man använda skummunstycke.

– Förhoppningen är att vi till våren ska kunna ta fram jämförelser mellan spray, skum och vatten.

Hon konstaterade att det nästan inte finns några vetenskapliga belägg för hur sprayade rengöringsmedel påverkar människor som dagligen utsätts för dem.

– Inte förrän nu och vi tar successivt fram fler och fler resultat. Eftersom de medicinska mätningarna inte är klara ännu, jag kan inte svara på hur de deltagande lokalvårdarnas ögon, nässlemhinnor och andning påverkades. Men Miljömedicin jobbar med analyserna, sa Karin Lovén.

Hon har blicken på skurkarna

Fair Play Städ är ett projekt som vill avslöja städbranschens skurkar. Städbranschen Sveriges Gesa Markusson presenterade projektet.

Fair Play Städ ska arbeta på ungefär samma sätt som det redan etablerade Fair Play Bygg.

– Vi delar ofta skurkar med bygg, städbolag sköter till exempel bygg- eller fastighetsstädning åt byggföretagen. Om vi slår ihop våra kunskaper så vet vi vilka företag som inte är seriösa och brukar vinna upphandlingar med för låga anbud, sa Gesa Markusson.

Även de anställda, eller före detta anställda, vet om företaget de jobbar för är oschysst.

– Människor får lön i kon-
tanter, eller bara betalt för tre
timmars arbete istället för de
kanske 12 timmar de jobbat.
Har man det så, eller har haft
det så, ska man tala om det
för oss.

– Syftet med skumma fö-
retag är ju att gömma pengar
för att stoppa i egna fickor och
betala svarta löner.

Gesa Markusson jobbade
med att hitta oseriösa företag
redan under sina många år
som ombudsman i Fastighets-

anställdas förbund. Hon har
erfarenhet av att lyckas och
exemplifierar med ett före-
tag som hade kontrakt med
24 myndigheter i Stockholm.
Kontrakt de vunnit på lägsta
anbud.

– Vi kollade nyckeltal och
kostnader för underentreprenö-
rer och allt såg ganska okej ut,
ändå kände vi att något var fel.

Genom att jämföra företa-
gets synliga inkomster med
antalet uppdrag, blev slutligen
bedrägeriet tydligt.

Gesa Markusson.

– Företagets ägare fick fäng-
else. Vi gnetar och gnetar tills
vi lyckas. Men vi behöver få
tips från alla er som jobbar i
branschen, uppmanade Gesa
Markusson.

Nu hoppas hon att fler av
branschens parter ska gå med
i Fair Play Städ.

En konkret tjänst för återvinning

Essitys tjänst Tork Papercircle ska inte kosta
mer än vad det kostar idag att ta hand om sitt
avfall. Själva vitsen är att det inte ska vara
dyrt att göra rätt.

Tork Papercircle är världens
första återvinningsservice för
pappershanddukar. En kastad
pappershandduk ska bli en ny.

– Med det här erbjuder vi
faktiskt en konkret tjänst för
återvinning. Det är inte bara
ord, sa Essitys SVP Sustainabi-
lity, Kersti Strandqvist och
Åsa Degerman.

Tjänsten används just nu i
ett pilotprojekt på Astra Zene-
cas anläggning i Mölndal, som
involverar både Essity/Tork,
Sodexo som städar åt Astra
Zeneca och Mölndals stad som
tar hand om soporna.

Tillsammans med Katrin
Andréasson från Sodexo och
Pierre Bolvede från Mölndals
stad berättade Kersti Strand-
qvist och Essitys Global Brand
Innovation Manager, Åsa
Degerman, hur återvinnings-
tjänsten fungerar.

Pappershanddukarna som
Astra Zenecas anställda kastar
ska nu hamna i en separat pap-
perskorg. Den lägger Sodexos
personal i en separat fraktion på
städvagnen för att sedan lägga
den i en likaledes separat frak-
tion i soprummet. Där hämtar

**Kersti Strandqvist och
Åsa Degerman.**

Mölndals stad pappershanddu-
karna som slutligen körs till Es-
sitys pappersbruk i Lilla Edet.

Så ser cirkeln ut, som Essity
nu hoppas ska växa. Bara det
finns ett pappersbruk för Torks
hygienpapper i närheten så kan
tjänsten användas. Idag finns
43 sådana bruk i 18 länder, så
förutsättningarna är goda.

Viktigt för Sodexo var att
tjänsten inte gav deras perso-
nal mer arbete.

– När vi såg att den inte
gjorde det, tyckte vi att det
här var ett jättebra pilotcase,
sa Katrin Andréasson.

Mölndal stads Pierre Bolvede
sa att projektet är ett steg i
deras vision att minska avfallet
och gå mot återanvändning
och cirkulära flöden.

Nyckeltal för städbranschen

Städbranschen Sveriges nyckeltalsprojekt
har pågått sedan augusti 2017. Matthias
Lindholm, projektägare och ordförande i
Städbranschen Sverige gav en lägesrapport.

Syftet med Städbranschen Sve-
riges nyckeltalsprojekt är att ta
fram tydliggörande riktlinjer
vad gäller avverkningsgrader
och andra nyckeltal.

– Genom att upphandlarna
får ett antal nyckeltal att luta
sig mot kan de göra bättre jäm-
förelser mellan anbudena och
ifrågasätta alltför låga anbud.
Dessutom kan de skapa bättre
underlag med vassare krav-
ställningar, framhöll Matthias
Lindholm.

Branschens problem är att
städupphandlingar tenderar
att gå ner i pris snarare än upp,
trots löneökningar och andra
ökande kostnader.

Med goda nyckeltal i ryggen
ökar städbolagens möjlighet
att leverera hög kvalitet och
utveckla sina anställda.

Beställarna får för sin del
en bra leverans utan att be-
höva vara oroliga för att det
de beställt inte blir levererat,
alternativt att det tillkommer
oväntade kostnader.

Matthias Lindholm berät-
tade att de nu har fått fram
medianberäkningar från skol-

verksamhet och kontorsverk-
samhet, både på ett generell
plan och på mer detaljnivå,
som exempelvis för olika lokal-
typer.

– Vi är nu inne i fas 3 som
handlar om nyckeltalsberäk-
ningar för förskolor, kommersi-
ella fastigheter och flerbo-
stadshus (trappor, tvättstugor,
källargångar, bastu mm). Vi tar
också fram nyckeltal för perio-
diska moment – trägolv, textila
golv, polishbehandling, vax-
behandling, och fönsterputs.
Projektet genomförs genom att
man anonymt samlar in nyck-
eltal för olika lokaltyper inom
olika fastighetstyper.

**Matthias Lindholm, ordförande
i Städbranschen Sverige.**

Clean Bright Awards 2018

Möt de fem värdiga vinnarna!

I år delades Clean Bright Awards ut för åttonde året i rad. Liksom de tidigare åren hade en stor publik samlats vid Clean & Facility-mässans scen, i spänd väntan på att få veta vinnarnas namn. Men också för att fira, dricka bubbel, applådera och jubla, med och för de fem vinnarna. Höga hurratjut studsade mellan borden och stolarna för varje namn som ropades upp.

Årets vinnare

Årets arbetsledare **Fredrika Lenne, ISS Facility Services**

Fredrika Lenne belönades för sitt driv och sin positiva energi som smittar av sig på medarbetarna. Hon förklarar alltid syfte och mål för varje projekt och att arbetet ska leda till mervärde för alla inblandade. Fredrika tar sig alltid tid att lyssna och stötta.

Hur känns det nu?

– Det känns fantastiskt, en otrolig ära.

Hade du på känn att du skulle kunna vinna?

– Nej, det har jag inte funderat så mycket på. Men man känner sig ju som en vinnare när man har medarbetare som nominerar en. Det visar att vi är ett fantastiskt team som arbetar tillsammans.

Vad gör du för att bli så omtyckt?

– Jag är nog väldigt positiv och ser möjligheter i det vi gör och det vi kan göra. Vi kan ju påverka mycket om vi bara vill. Jag involverar mina medarbetare och ser till att de kan växa med sina arbeten. De är fantastiska personer som jag vill ska få briljera. När det händer gör vi ett bra jobb.

Årets vardagshjälte **Mats Svensson, Sorma Sverige**

Mats Svensson belönades för att han är en eldsjäl inom försäljning, en person som alltid finns för sina kunder. Han är alltid positiv, glad och energirik och levererar en service som gör att kunderna älskar honom.

Grattis, hur känns det att vara en hjälte?

– Även om jag kanske inte tycker att jag är en hjälte, så känns det väldigt bra. Men jag gör bara mitt jobb.

Vad betyder det för dig?

– Jättemycket. Det visar ju att man gör något rätt. Och det är

förstås kul att få bevis på att det uppskattas.

Vet du vem som nominerade dig?

– Nej, det vet jag inte, men är glad för det. För det är verkligen roligt att ha vunnit en utmärkelse.

Årets Framtidslöfte **Magda Krauze, Excelencia**

Magda Krauze belönades för att hon är en mycket fin förebild för unga i branschen. Hon är ung, tuff, och vågar tänka utanför ramarna. Hennes kreativa tänkande i kombination med väldig energi och drivkraft gör att hon går från klarhet till klarhet och visar att allt är möjligt.

Grattis, trodde du att du hade en chans att vinna det här?

– Nej, jag hade inga förväntningar alls, trots att jag vet att jag har lätt för att hitta bra lösningar och har bra kundkontakter.

Kommer priset att förändra något för dig?

– Jag fick ju motiveringen och den höjer min motivation i arbetet. Jag vill alltid göra mer och mer, tänka nytt.

Det låter lite tufft, hur mycket kan du förbättra dig?

– Det går alltid, nu vet jag att jag är ett framtidslöfte som är en förebild för unga i branschen och det ställer krav.

Årets städare **Martina Åkesson, ISS Facility Services**

Marina Åkesson belönades för att hon sprider solsken och har en härligt positiv energi. Hon är otroligt professionell, en ambassadör för städyrket. Hon ser kundernas behov och anpassar sin städning till det. Alla kunder är lika nöjda, är lika måna om henne och vill att hon ska trivas.

Marina Åkesson hade tyvärr fått förhinder och kunde inte vara med under finalen. Hon fick inte höra jublet när hennes namn ropades upp som vinnare av kategorin Årets Städare och inte ta emot priset på scenen. Istället var det en av Marinas arbetskamrater som tog emot priset (se bilden här ovan). Som

alla övriga pristagare fick hon också ta mikrofonen och säga några ord om sin fantastiska arbetskamrat, Marina Åkesson – Årets Städare.

Årets Glansföretag **Itri Service**

Itri Service belönades för att genom åren ha lyckats växa organiskt och för att ha trotsat alla motgångar och engagerat sig i sitt miljöarbete och moderna arbetsmetoder. Genom engagerad personal har Itri Service gått från renodlad lokalvård till att också erbjuda andra servicetjänster.

Chrisstie Nikolaidou, vd för Itri Service, grattis till utmärkelsen Årets Glansföretag. Trodde du att ni skulle vinna?

– Ja, vi har ju funnits i 32 år och tror mycket på oss själva. Vi i branschen gör väldigt mycket, men det syns ju tyvärr inte.

Vad betyder det för företaget att ha vunnit?

– Det betyder väldigt mycket. Nu får vi synas mer och i ett

bra sammanhang. Det ger oss en positiv stämpel. Vi sträcker på oss och suger i oss.

Ska ni använda det i marknadsföringen?

– Javisst, självklart. Utmärkelsen säger att vi faktiskt är bra på det vi gör – och att vi är bra för kunderna.

